

Inventariseren, uitwerken, opschalen

Energietransitie, klimaatadaptatie, vervangingsopgave, nieuwe mobiliteitsconcepten... de riedel klinkt misschien al wat sleets, maar de impact is er niet minder om.

Professionals in de openbare ruimte staan voor grote uitdagingen. Om van elkaar te leren hoe je die aanpak is de City Deal Openbare Ruimte in het leven geroepen.

[bron: Panorama Lokaal/Ministerie BZK]

De openbare ruimte bestaat niet. De verscheidenheid aan leefmilieus, schaalniveaus, ambities en op te lossen problemen is groot, en daarmee de geëigende aanpak. En toch zijn er gemene delers als je de kluwen ontwart. ‘Dat is precies waar de City Deal Openbare Ruimte voor in het leven is geroepen’, zegt Marleen de Ruiter. Zij is via Atelier X van het ministerie van BZK als ontwerper verbonden aan de City Deal.¹ ‘We brengen partijen in de openbare ruimte bij elkaar om ze te laten vertellen met welke opgaven ze te maken hebben, hoe ze die aanpakken en met welke vragen ze zitten. Door dat met elkaar te delen, krijgen we uiteindelijk een compleet beeld en kunnen we werken aan een praktijk die is toegerust voor deze opgaven.’

De puzzel leggen

Met het delen van elkaars praktijken komt een diversiteit aan vragen naar voren waarvan de antwoorden al even divers zijn. ‘Om dat wat te structureren hebben we enkele deelthema’s benoemd’, zegt Bart Stoffels, kwartiermaker van de City Deal. ‘Het gaat bijvoorbeeld om ontwerpmethodieken, datagedreven werken, kennis van de ondergrond en de relatie tussen boven- en ondergrond. Dat levert puzzelstukjes op waarmee we, samen met de partners, de puzzel willen leggen.’

Op dit moment springen vooral kwesties rond organisatie, regelgeving en financiering in het oog. Bijvoorbeeld: de straat gaat open en je wil de werkzaamheden gelijktijdig laten uitvoeren om overlast te beperken en meekoppelkansen te benutten. Hoe bepaal je dan wie wat betaalt, hoe schuif je de plannings in elkaar en welke wetten en regels staan daarbij in de weg? De Ruiter: ‘Je ziet dat verschillende partijen aan verschillende wetten en regels zijn gebonden. Dat geldt bijvoorbeeld voor nutsbedrijven en telecombedrijven; de invoering van de

WIE DOEN MEE?

City Deal Openbare Ruimte telt op dit moment 24 partners, bestaande uit ministeries, gemeenten, kennisinstellingen en nutsbedrijven. De samenwerking is januari 2021 van start gegaan en loopt tot en met 2023.

In oktober 2020 hebben Amsterdam, Rotterdam, Leiden en Den Haag samen met de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) als eerste partners de City Deal ondertekend. In december 2020 sloten Amersfoort, Dordrecht, Tilburg, Zoetermeer en Apeldoorn en de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zich hierbij aan.

Naast de ministeries en gemeenten doen ook de volgende organisatie mee: Platform31, Stadswerk, CROW, Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL), RIONED, Deltares, Naturalis, CBS, Mijnaansluiting, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en COB.

Omgevingswet volgend jaar verandert daar niets aan.' Stoffels noemt integratie van datasystemen als punt van aandacht. 'Er zijn zoveel verschillende manieren waarop data worden aangeboden. Terwijl het juist voor gemeenten zo belangrijk is om de data in samenhang te zien en zo onderbouwde beslissingen te nemen voor samenhangende maatschappelijke opgaven. Dat kan betekenen dat we ons zullen inzetten om standaardisatie te stimuleren, zodat uitwisseling van data veel makkelijker en vanzelfsprekender wordt.'

Oproep aan kleinere gemeenten: laat ons weten hoe je meegenomen wil worden

Oproep aan kleinere gemeenten

De City Deal, die op 1 januari van dit jaar van start ging, zit op dit moment in de fase van inventarisatie. De aangesloten partners brengen hun vragen en praktijken in. Stoffels: 'Het is de bedoeling dat we daar een soort verdeling van maken: wie gaat deze praktijken verder ontwikkelen? En dat op een manier dat andere professionals, ook die niet bij de deal zijn aangesloten, hiermee kunnen gaan werken. Want daar gaat het ons uiteindelijk om: opschaaling van bruikbare praktijken. We zijn ons ervan bewust dat momenteel alleen grote en middelgrote gemeenten actief meedoen. Hun oplossingen moeten in principe ook voor kleinere gemeenten, die vaak niet de mensen en middelen hebben voor intensieve betrokkenheid bij de deal, interessant zijn. Ik roep kleinere gemeenten daarom op om aan te geven hoe ze meegenomen willen worden. Misschien met masterclasses, netwerkconferenties of interactieve leervormen. Maar ook andersom: het aanreiken van hun eigen slimme vondsten kan bijdragen aan de innovatie in de grote steden. Laat het ons weten!'

Tenslotte: ontwerpkracht als cement

Ontwerp neemt een speciale plek in bij de City Deal, benadrukt De Ruiter. 'De inzet

van ontwerpkracht zorgt voor samenhang tussen de verschillende oplossingen. Rapporten en Excel-sheets kunnen abstract en specialistisch zijn, maar als ze landen in een ontwerp, wordt duidelijk welke plek ze innemen en hoe ze zich verhouden tot andere inbreng. Dan ontstaat niet alleen een goed gevulde gereedschapskist, maar kunnen we die ook daadwerkelijk gebruiken om aan steden en wijken van de toekomst te werken.' *

Noot

1. Zoek op internet op 'Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021-2024' om meer over het programma en het werkveld te weten te komen.

Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland is ook aangesloten bij de City Deal. Dit is de eerste bijdrage in een reeks die Stadswerk magazine wijdt aan de City Deal Openbare Ruimte.